

Programsko inženjerstvo

Ak. god. 2021./2022.

Digitalizacija

Dokumentacija, Rev. 2

Grupa: *ZelenaLipa*

Voditelj: *Matej Lopotar*

Datum predaje: *14.01.2022.*

Nastavnik: *Igor Stančin*

Sadržaj

1 Dnevnik promjena dokumentacije	2
2 Opis projektnog zadatka	4
3 Specifikacija programske potpore	6
3.1 Funkcionalni zahtjevi	6
3.1.1 Obrasci uporabe	8
3.1.2 Sekvencijski dijagrami	18
3.2 Ostali zahtjevi	22
4 Arhitektura i dizajn sustava	23
4.1 Baza podataka	25
4.1.1 Opis tablica	25
4.1.2 Dijagram baze podataka	28
4.2 Dijagram razreda	29
4.3 Dijagram stanja	31
4.4 Dijagram aktivnosti	32
4.5 Dijagram komponenti	33
5 Implementacija i korisničko sučelje	34
5.1 Korištene tehnologije i alati	34
5.2 Dijagram razmještaja	35
5.3 Upute za puštanje u pogon	36
6 Zaključak i budući rad	46
Popis literature	48
Indeks slika i dijagrama	50
Dodatak: Prikaz aktivnosti grupe	51

1. Dnevnik promjena dokumentacije

Kontinuirano osvježavanje

Rev.	Opis promjene/dodatka	Autori	Datum
0.1	Napravljen predložak.	Matej Lopotar	29.10.2021.
0.2	Opis projektnog zadatka.	Antonio Babić i Matej Lopotar	31.10.2021.
0.3	Napisani UC-ovi	Iwan Ćulemović, Josip Hanak Ana Marija Pavičić	7.11.2021.
0.4	ER i REL sheme	Matej Lopotar i Iwan Ćulemović	9.11.2021.
0.5	Sekvencijski dijagrami	Matej Lopotar, Andrej Pogačić, Antonio Kuran	16.11.2021.
0.6	Dodane slike u dokumentaciju	Matej Lopotar	16.11.2021.
0.7	Ispravak UC-ova	Matej Lopotar	16.11.2021.
0.8	Arhitektura sustava, Dijagram razreda, Obrasci uporabe	Matej Lopotar i Antonio Babić	19.11.2021.
1.1	Dijagram komponenti, aktivnosti	Matej Lopotar	12.01.2022.
1.2	Dio 5. poglavlja, manji popravci	Matej Lopotar	12.01.2022.

Nastavljeno na idućoj stranici

Nastavljeno od prethodne stranice

Rev.	Opis promjene/dodatka	Autori	Datum
1.3	Dijagram razmještaja, dijagram razreda, uređivanje tablica	Matej Lopotar	13.01.2022.
1.4	Puštanje aplikacije u pogon	Antonio Babić	13.01.2022.
1.5	Zaključak, manji popravci	Matej Lopotar	14.01.2022.
2.0	Konačni tekst predloška dokumentacije	Matej Lopotar	14.01.2022.

Moraju postojati glavne revizije dokumenata 1.0 i 2.0 na kraju prvog i drugog ciklusa. Između tih revizija mogu postojati manje revizije već prema tome kako se dokument bude nadopunjavao. Očekuje se da nakon svake značajnije promjene (dodatka, izmjene, uklanjanja dijelova teksta i popratnih grafičkih sadržaja) dokumenta se to zabilježi kao revizija. Npr., revizije unutar prvog ciklusa će imati oznake 0.1, 0.2, ..., 0.9, 0.10, 0.11.. sve do konačne revizije prvog ciklusa 1.0. U drugom ciklusu se nastavlja s revizijama 1.1, 1.2, itd.

2. Opis projektnog zadatka

Cilj ovog projekta je izraditi web aplikaciju koja će računovodstvenim tvrtkama ubrzati digitalizaciju. Glavna funkcionalnost aplikacije je detekcija dokumenta s učitanih slika i izrada OCR-a (optical character recognition) detektiranog teksta. Učitana slika mora biti slikana iz dobrog kuta te mora imati približno pravokutan oblik. Moguće je istovremeno učitati do 50 uslikanih dokumenata.

Pristupanjem na aplikaciju korisniku se prikazuju opcije prijave ili registracije ovisno o tome ima li profil. Za prijavu je potrebna email adresa i šifra, a za registraciju potrebno je upisati:

- ime
- prezime
- email adresa
- identifikacijski broj (dobiva se pri zaposlenju u tvrtku)
- željena šifra

Nakon prijave ovisno o ulozi se korisniku dodjeljuju prava. Svaki korisnik ima mogućnost učitati dokument. Nakon što je napravljen OCR dokumenta, korisniku se prikazuje sažetak dokumenta. Korisnik može skenirani dokument označiti kao točno skenirani ili kao krivo skenirani. Što god korisnik odabrao, dokument i korisnikov odabir spremaju se u bazu. Korisnici aplikacije su zaposlenik, revizor, računovođa, direktor i administrator.

Zaposlenik ulaskom u aplikaciju odabire jednu od dvije mogućnosti može aplikacijom skenirati dokumente i može vidjeti povijest svih svojih skeniranja (datum i skenirani dokument). Nakon skeniranja željenog broja dokumenata, zaposleniku je prikazan sažetak svakog od priloženih dokumenata, te on provjerava ispravnost svakog pojedinačnog dokumenta. Odobreni dokumenti šalju se revizoru.

Revizor dobiva dokumente koje mu šalju zaposlenici te ih provjerava sve kako bi svaki dokument preusmjerio do ispravnog računovođe zaduženog za taj tip dokumenata. Ako revizor skenira dokumente aplikacija će automatski iz dobivenog teksta odrediti kojem računovođi se šalje dokument.

Računovođa dobivene dokumente arhivira. Aplikacija prilikom arhiviranja dokumentu dodjeljuje jedinstveni broj arhiva. Također, računovođa ima opciju slanja

dokumenata direktoru na potpis prije arhiviranja. Računovođa može arhivirati poslane dokumente tek kada dobije potvrdu da je direktor potpisao traženi dokument.

Direktor može vidjeti povijest svih dokumenata te povijest i statistike svih zaposlenika. Direktor ima mogućnost promaknuti članove tvrtke nakon čega će administratoru poslati obavijest u kojem se traži da se zaposleniku daju veće ovlasti u aplikaciji. Također, potpisuje dokumente koje mu šalje računovođa te ih prosljeđuje natrag nakon potpisa.

Postoje tri tipa dokumenata – računi, ponude i interni dokumenti. Računi će u svom tekstu nakon OCR-a imati oznaku računa koja je veliko slovo R te šest znamenaka, oznaka ponude će imati veliko slovo P i devet znamenaka, a oznaka internog dokumenta „INT“ i četiri znamenke. Računi osim oznake sadrže ime klijenta, artikle s cijenama i ukupnu cijenu. Ponude su kao računi, ali ne sadrže ime klijenta. Interni dokumenti sadrže samo nestrukturirani tekst.

Projektni zadatak može se nadograditi tako da postoji više uloga kod zaposlenika, a ne samo gore navedene uloge. Uz to, mogućnost uploada više od 50 slika bi isto moglo ubrzati proces digitalizacije. Iako je projekt sam po sebi koristan, vjerujem da mnoge tvrtke već imaju dobro razrađene web stranice ili web aplikacije za naveden proces. Za našu aplikaciju mogla bi biti zainteresirana bilo koja računovodstvena tvrtka koja mora vršiti proces digitalizacije, a želi to napraviti u što bržem vremenu. S obzirom na to kakva je hijerarhija zaposlenika, odnosno koja su radna mjesta u nekoj firmi, zadatak se može modificirati, tj. prilagoditi pojedinoj firmi.

3. Specifikacija programske potpore

3.1 Funkcionalni zahtjevi

Dionici:

1. Korisnici
2. Admini sustava
3. Razvojni tim

Aktori i njihovi funkcionalni zahtjevi:

1. Zaposlenik (inicijator) može:
 - (a) učitavati slike
 - (b) skenirati dokumente
 - (c) pregledati povijest skeniranih dokumenata
 - (d) slati dokumente revizoru
2. Revizor (sudionik) može:
 - (a) skenirati dokument
 - (b) provjeriti jeli dokumenat ispravan i poslati ga računovođi
3. Računovođa (sudionik) može:
 - (a) dodjeljivati jedinstveni broj arhivu
 - (b) arhivirati dokument
 - (c) slati obavijest direktoru da se potpiše dokument
4. Direktor (sudionik) može:
 - (a) potpisati dokumente i poslati obavijest da je dokument potpisan
 - (b) pregledati povijest svih dokumenata
 - (c) pregledati statistiku svih zaposlenika
5. Baza podataka (sudionik) može:
 - (a) dodati nove dokumente i arhive u bazu

- (b) vraćati povijest svih dokumenata
- (c) vraćati statistiku svih zaposlenika

3.1.1 Obrasci uporabe

Opis obrazaca uporabe

UC1 - Prijava korisnika

- **Glavni sudionik:** Zaposlenik
- **Cilj:** Omogućiti prijavu postojećim korisnicima ili odabrati registraciju novih
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** U bazi podataka mora postojati račun korisnika, odnosno direktor mora odobriti registraciju
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Korisnik unosi svoje korisničke detalje i nakon provjere ulazi u home page
 2. Nepostojeći korisnici imaju opciju preusmjerenja na registraciju
- **Opis mogućih odstupanja:**
 - 2.a Korisnik je unio korisničke detalje koji su krivi ili nepostojani
 1. Ako je korisničko ime poznato ali korisnička šifra kriva korisnik mora ponovno unijeti šifru dok ne bude ispravna
 2. Ako je korisničko ime nepostojano unutar baze podataka korisnika se navodi na registraciju

UC2 - Odjava korisnika

- **Glavni sudionik:** Zaposlenik
- **Cilj:** Omogućiti odjavu zaposlenika
- **Sudionici:** -
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Zaposlenik odabire opciju odjave
 2. Web aplikacija završava sesiju

UC3 - Prilaganje dokumenta

- **Glavni sudionik:** Zaposlenik
- **Cilj:** Priložiti dokument
- **Sudionici:** Revizor, baza podataka
- **Preduvjet:** Ulogirani verificirani zaposlenik, funkcionalna kamera
- **Opis osnovnog tijeka:**

1. Zaposlenik klikće na označeno mjesto za prilaganje slika
 2. Zaposlenik označuje slike koje će se priložiti i prilaže ih
 3. Zaposlenik inicira OCR test
 4. Web aplikacija vraća dokumente u skeniranom obliku
 5. Zaposlenik označava jeli dokument krivo ili točno skeniran
 6. Zaposlenik šalje revizoru dokument
- **Opis mogućih odstupanja:**
 1. Korisnik je priložio više od 50 slika
 1. Javiti korisniku grešku i onemogućiti slanje

UC4 - Verifikacija dokumenata

- **Glavni sudionik:** Revizor
- **Cilj:** Verificirati dokumente i poslati računovođi
- **Sudionici:** Računovođa
- **Preduvjet:** Zaposlenik mora nešto poslati
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Revizor dobiva poslani skenirani dokument
 2. Revizor provjerava dokument i sam ga šalje ga web aplikaciji
 3. Web aplikacija prosljeđuje dokument računovođi kojeg je revizor oda-
brao
 4. Ako je revizor skenirao dokument, web aplikacija će sama odrediti ko-
jem se računovođi šalje

UC5 - Pregled povijesti skeniranih dokumenata

- **Glavni sudionik:** Zaposlenik
- **Cilj:** Dobiti listu povijesti skeniranih dokumenata
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** Ulogirani verificirani zaposlenik
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Zaposlenik klikće na mjesto za prikaz povijesti dokumenata
 2. Web aplikacija šalje upit bazi podataka koji sadrži podatke o zaposle-
niku
 3. Baza podataka vraća listu skeniranih dokumenata

UC6 - Arhiviranje dokumenata

- **Glavni sudionik:** Računovođa
- **Cilj:** Arhiviranje dokumenata
- **Sudionici:** Baza podataka, direktor
- **Preduvjet:** Ako je dokument poslan direktoru on mora biti odobren
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Računovođa odabire dokumente te ih odmah arhivira ili ih šalje direktoru te čeka odgovor
 - 2.a Direktor nije odobrio dokument
 1. Računovođa je obaviješten
 2. Računovođa ima opciju brisanja dokumenata

UC7 - Direktorski potpis

- **Glavni sudionik:** Direktor
- **Cilj:** Potpisati dokument elektroničkim potpisom
- **Sudionici:** Računovođa, baza podataka
- **Preduvjet:** Računovođa mora poslati nearhivirane dokumente za potpis
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Računovođa šalje web aplikaciji nepotpisani nearhivirani dokument
 2. Web aplikacija ga prosljeđuje direktoru
 3. Direktor dobiva obavijest u inboxu i poslani nearhivirani dokument
 4. Direktor potpisuje dokument i šalje potpisani dokument web aplikaciji
 5. Web aplikacija šalje upit za arhiviranje potpisanog dokumenta u bazi podataka

UC8 - Pregled potpisanih dokumenata

- **Glavni sudionik:** Direktor
- **Cilj:** Dohvatiti listu svih potpisanih dokumenata
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Direktor šalje upit web aplikaciji za za potpisane dokumente
 2. Web aplikacija šalje upit bazi podataka
 3. Nakon što baza podataka vrati listu dokumenata, web aplikacija je prosljeđuje direktoru
 4. Direktor odabрати iz liste potpisani dokument i pregledati ga

UC9 - Pregled podataka o zaposlenicima

- **Glavni sudionik:** Direktor
- **Cilj:** Dohvatiti podatke o zaposlenicima
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Direktor šalje upit web aplikaciji o statistici o zaposlenicima
 2. Web aplikacija šalje upit bazi podataka
 3. Nakon što baza podataka vrati listu, web aplikacija je prosljeđuje direktoru
 4. Direktor odabira iz liste zaposlenika i pregledati sve o njemu

UC10 - Dodavanje komentara dokumentu

- **Glavni sudionik:** Zaposlenik
- **Cilj:** Dodavanje kratkog opisa svakom priloženom dokumentu
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Zaposlenik odabire dokument te ima opciju nadodati kratak opis cijelog dokumenta

UC11 - Stvaranje korisničkog računa

- **Glavni sudionik:** Zaposlenik
- **Cilj:** Registrirati nove zaposlenike
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Korisnik odabire opciju registracije te unosi svoje osnovne podatke, jedinstvenu šifru što je dobio pri zaposlenju te aktivira svoj račun
 2. Web aplikacija dobiva obrazac te provjerava postoji li zaposlena osoba sa odgovarajućom jedinstvenom šifrom, imenom i prezimenom
 3. Ako postoji zaposlena osoba, u bazi podataka će se umetnuti novi korisnički račun
- **Opis mogućih odstupanja:**
 1. Zaposlenik je unio nepostojeću šifru u bazi podataka (ne postoji zaposlenik s tom šifrom)

1. Odbiti registraciju

UC12 - Deaktivacija korisničkog računa

- **Glavni sudionik:** Zaposlenik
- **Cilj:** Deaktivirati račun korisnika
- **Sudionici:** Baze podataka
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Zaposlenik odabire opciju deaktivacije računa, potvrđuje deaktivaciju te upisuje zaporku
 2. Web aplikacija će dobiti obrazac te će deaktivirati korisnički račun slanjem upita bazi podataka za deaktivacijom korisničkog računa
 3. Baza podataka će postaviti atribut aktivnog računa na false

UC13 - Potpuno brisanje korisničkog računa

- **Glavni sudionik:** Direktor
- **Cilj:** Obrisati račun korisnika
- **Sudionici:** Baze podataka
- **Preduvjet:** Zaposlenik mora dobit otkaz
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Ako je zaposlenik dobio otkaz nema više pravo koristiti aplikaciju te baza podataka uklanja račune onima koji su dobili otkaz (ON DELETE)

UC14 - Pregled arhiviranih dokumenata

- **Glavni sudionik:** Računovođa
- **Cilj:** Omogućiti pregled svih arhiviranih dokumenata
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Računovođa bira pregled arhiviranih dokumenata
 2. Web aplikacija šalje upit bazi podataka za listu sa arhiviranim dokumentima
 3. Nakon što baza vrati listu, web aplikacija je prosljeđuje računovođi
 4. Računovođa su prikazani svi arhivirani dokumenti te ih može pojedinačno odabrati i pregledati

UC15 - Pregled hijerarhija zaposlenika

- **Glavni sudionik:** Zaposlenik
- **Cilj:** Omogućiti prikaz hijerarhije zaposlenika unutar firme
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Zaposlenik odabire pregled hijerarhije
 2. Web aplikacija šalje upit bazi podataka za listu sa hijerarhijom zaposlenih
 3. Nakon što baza vrati listu, web aplikacija je prosljeđuje korisniku

UC16 - Pregled novijih registracija

- **Glavni sudionik:** Direktor
- **Cilj:** Omogućiti pregled novih registracija
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Direktor šalje upit web aplikaciji sa odabranim periodom zadnjih registracija npr. 1 dan, 1 tjedan, 3 mjeseca... (filtar)
 2. Web aplikacija šalje upit bazi podataka za listu sa uvjetom perioda
 3. Nakon što baza vrati listu, web aplikacija je prosljeđuje direktoru
 4. Direktor može pregledati listu registriranih u tom periodu

UC17 - Dodjela pozicije zaposleniku

- **Glavni sudionik:** Direktor
- **Cilj:** Dodjeliti poziciju zaposlenika u tvrtci
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Direktor šalje upit web aplikaciji sa ili šifrom ili imenom ili prezimenom zaposlenika (filtar)
 2. Web aplikacija šalje upit bazi podataka za listu sa ili šifrom ili imenom ili prezimenom
 3. Nakon što baza vrati listu, web aplikacija je prosljeđuje direktoru
 4. Direktor iz liste može odabrati traženog zaposlenika i kliknuti na mjesto postavljanje uloge zaposlenika

5. Šalje se uputa web aplikaciji za ažuriranje uloge zaposlenika specifične jedinstvene šifre

UC18 - Dodati zaposlenika u tablicu zaposlenih

- **Glavni sudionik:** Direktor
- **Cilj:** Zaposliti osobu
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Direktor upisuje sve podatke o osobi u zato predviđena mjesta te šalje obrazac web aplikaciji
 2. Web aplikacija generira jedinstvenu šifru te sve zajedno sprema u bazu podataka, a također još tu šifru vraća direktoru

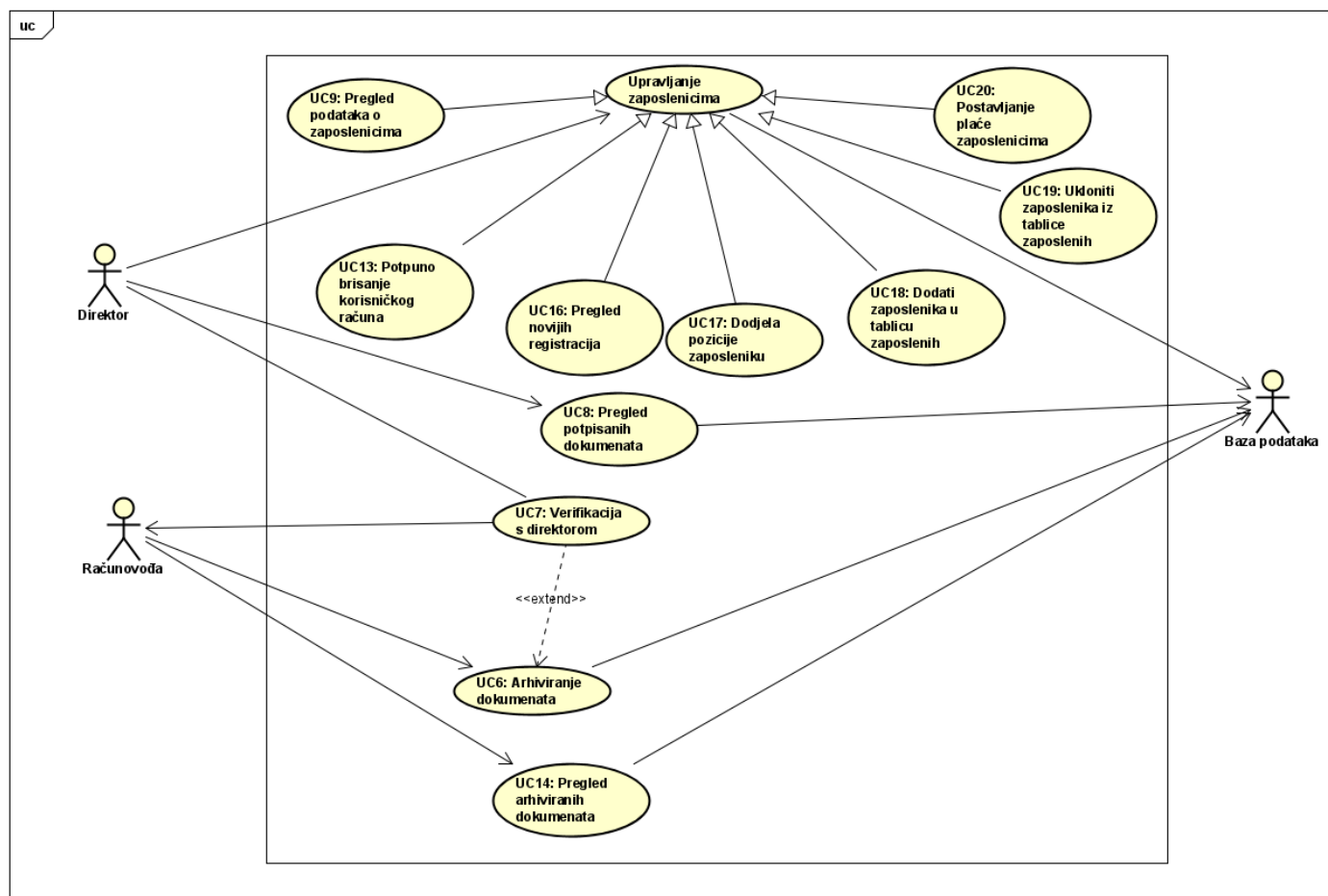
UC19 - Ukloniti zaposlenika iz tablice zaposlenih

- **Glavni sudionik:** Direktor
- **Cilj:** Dati otkaz zaposlenom
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Direktor šalje upit web aplikaciji sa ili šifrom ili imenom ili prezimenom zaposlenika (filtar)
 2. Web aplikacija šalje upit bazi podatak za listu sa ili šifrom ili imenom ili prezimenom
 3. Nakon što baza vrati listu, web aplikacija je prosljeđuje direktoru
 4. Direktor iz liste može odabrati traženog zaposlenika i kliknuti na gumb za davanje otkaza
 5. Šalje se uputa web aplikaciji za uklanjanje zaposlenika specifične jedinstvene šifre te web aplikacija uklanja zaposlenika te se njegova jedinstvena šifra deaktivira (također se miče iz baze podataka)
 6. račun zaposlenika (ako postoji) se također automatski uklanja iz baze podataka

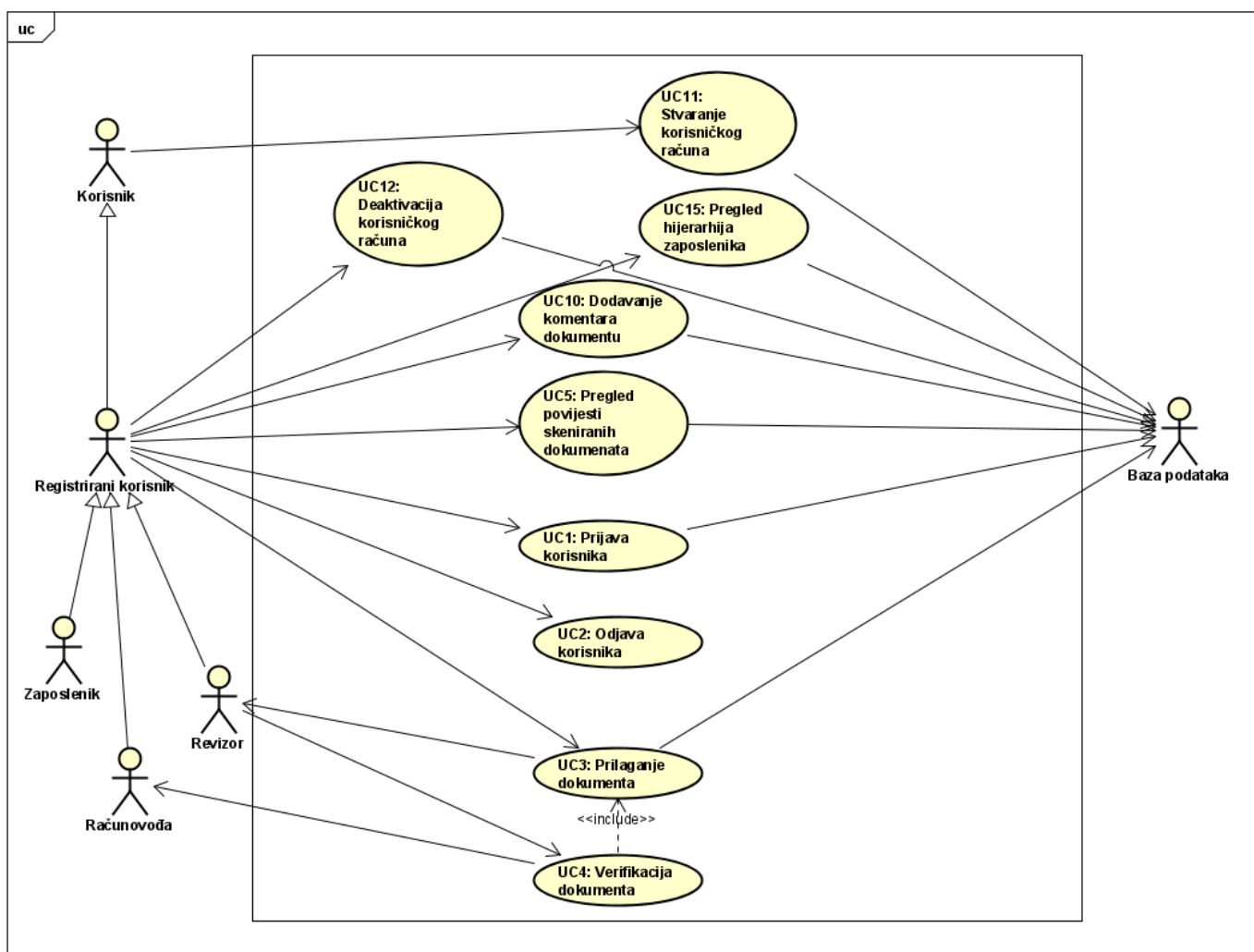
UC20 - Postavljanje plaće zaposlenicima

- **Glavni sudionik:** Direktor
- **Cilj:** Dati otkaz radniku
- **Sudionici:** Baza podataka
- **Preduvjet:** -
- **Opis osnovnog tijeka:**
 1. Direktor šalje upit web aplikaciji sa ili šifrom ili imenom ili prezimenom radnika (filtar)
 2. Web aplikacija šalje upit bazi podatak za listu sa ili šifrom ili imenom ili prezimenom
 3. Nakon što baza vrati listu, web aplikacija je prosljeđuje direktoru
 4. Direktor iz liste može odabrati traženog radnika i kliknuti na mjesto postavljanje plaće
 5. Šalje se uputa web aplikaciji za ažuriranje plaće radnika specifične jedinstvene šifre

Dijagrami obrazaca uporabe

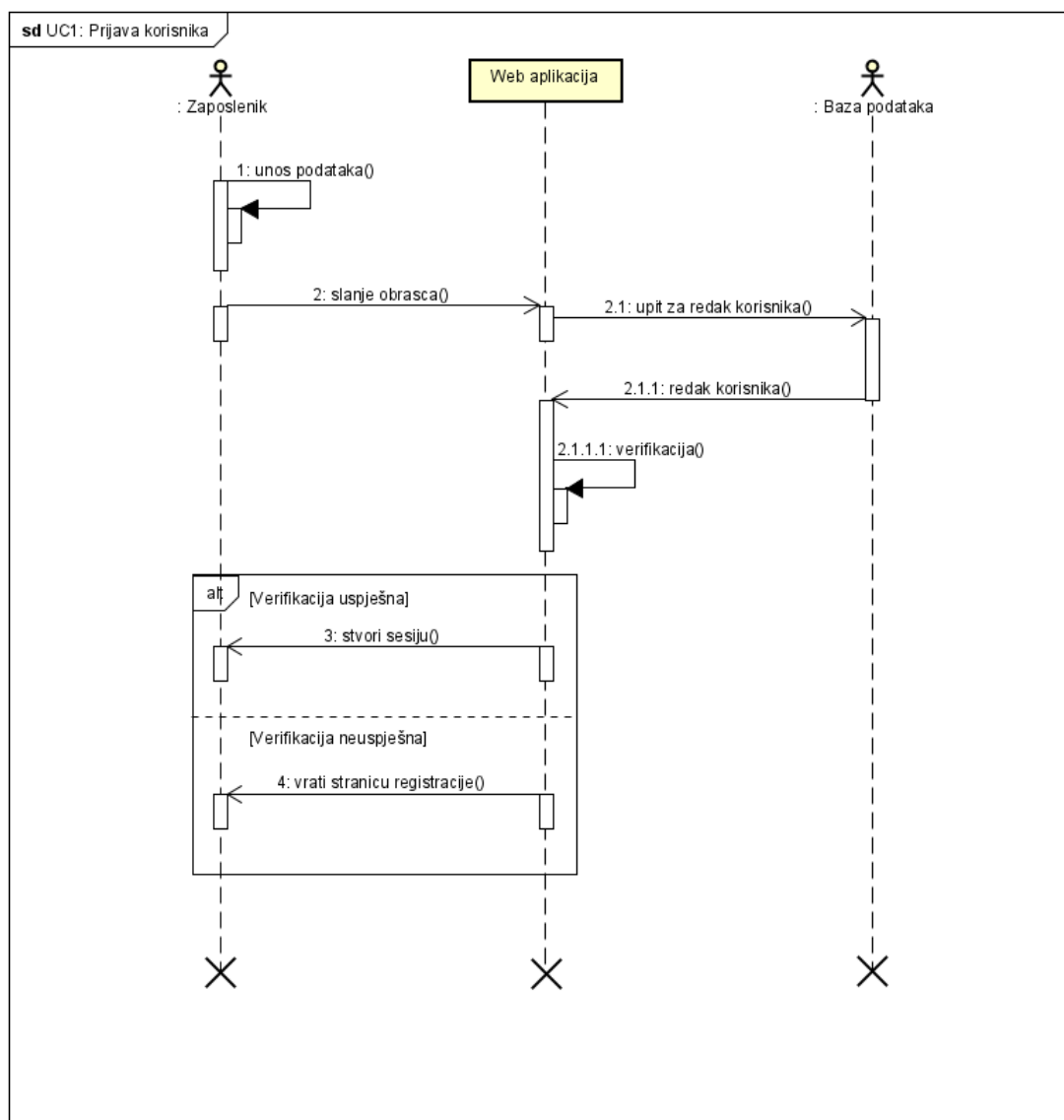
Slika 3.1: Dijagram obrasca uporabe, funkcionalnost direktora i računovođe

Slika 3.2: Dijagram obrasca uporabe, funkcionalnost registriranih korisnika

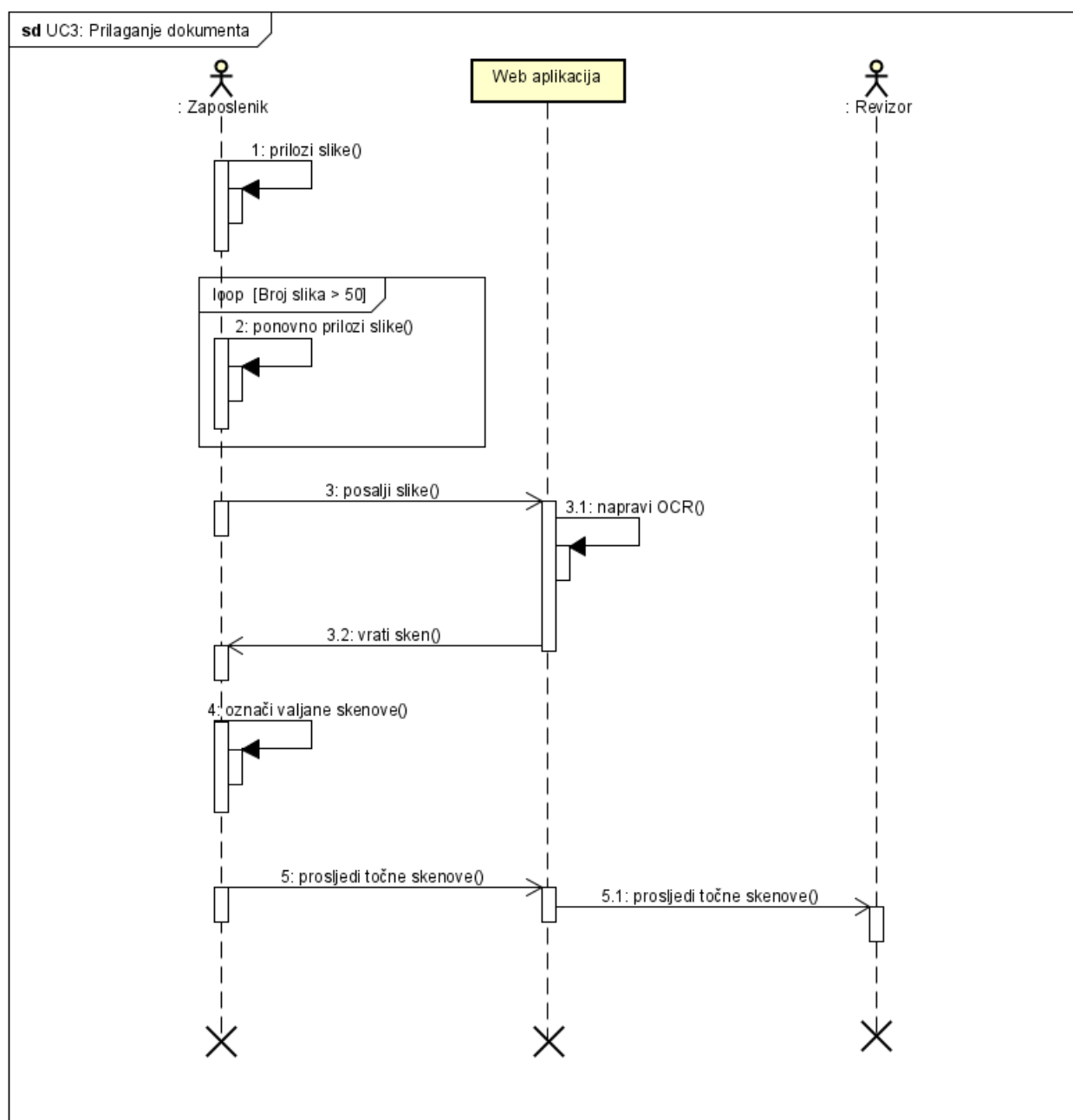
3.1.2 Sekvencijski dijagrami

Zaposlenik unosi svoje podatke kako bi se mogao prijaviti i ući u aplikaciju. Poslužitelj iz baze podataka dohvaća sve zaposlenike unutar tvrtke te traži postoji li zaposlenik s upisanim podacima. Ukoliko zaposlenik postoji u bazi podataka, zaposlenik se uspješno prijavio, a ukoliko ne postoji, poslužitelj ga šalje na stranicu registracije.

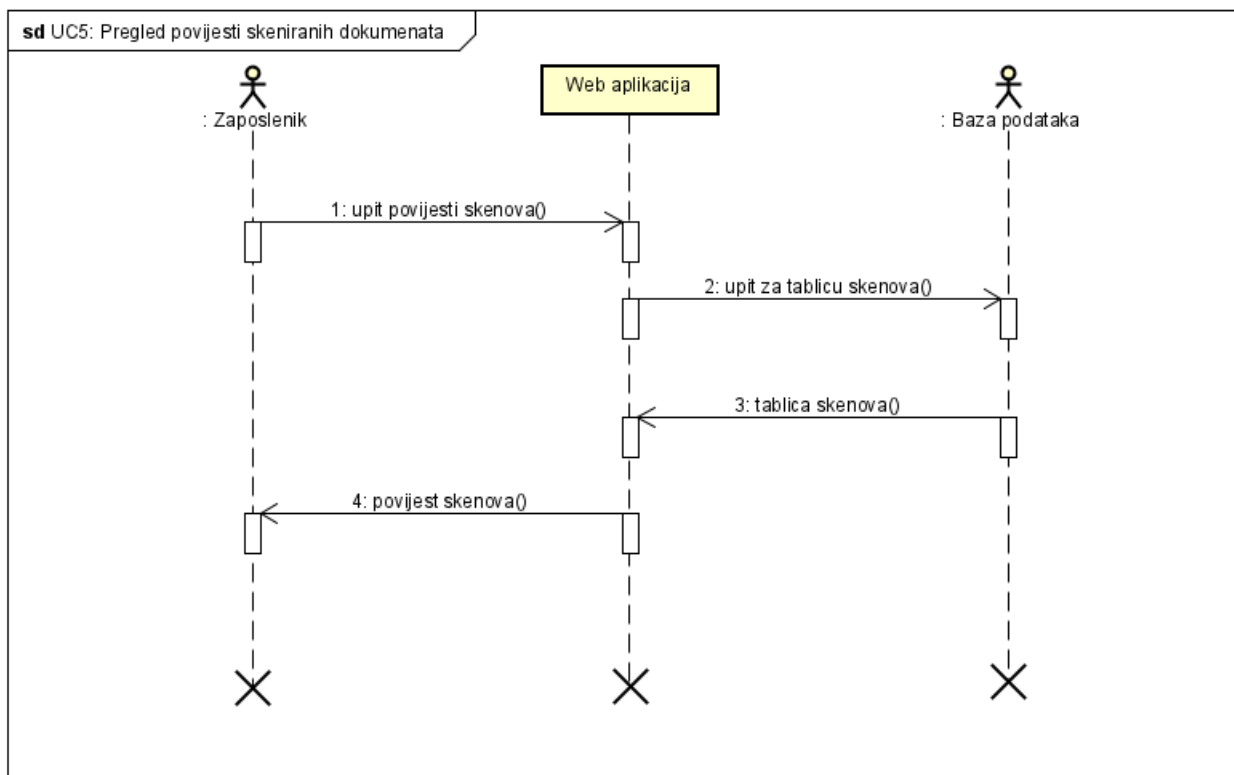
Slika 3.3: UC1 - Prijava korisnika

Zaposlenik priloži (engl. uploada) sliku. Ima mogućnost priložiti do 50 slika. Ukoliko priloži više od 50 slika, ponavlja postupak sve dok ne priloži dozvoljeni broj. Nakon što uspješno priloži slike, slike se šalju poslužitelju koji radi OCR te zaposleniku vraća skenirani dokument. Zaposlenik ima mogućnost pogledati sve skenirane dokumente te mora označiti koji skenirani dokumenti su ispravni te ih šalje na poslužitelj koji ih prosljeđuje revizoru na daljnju obradu.

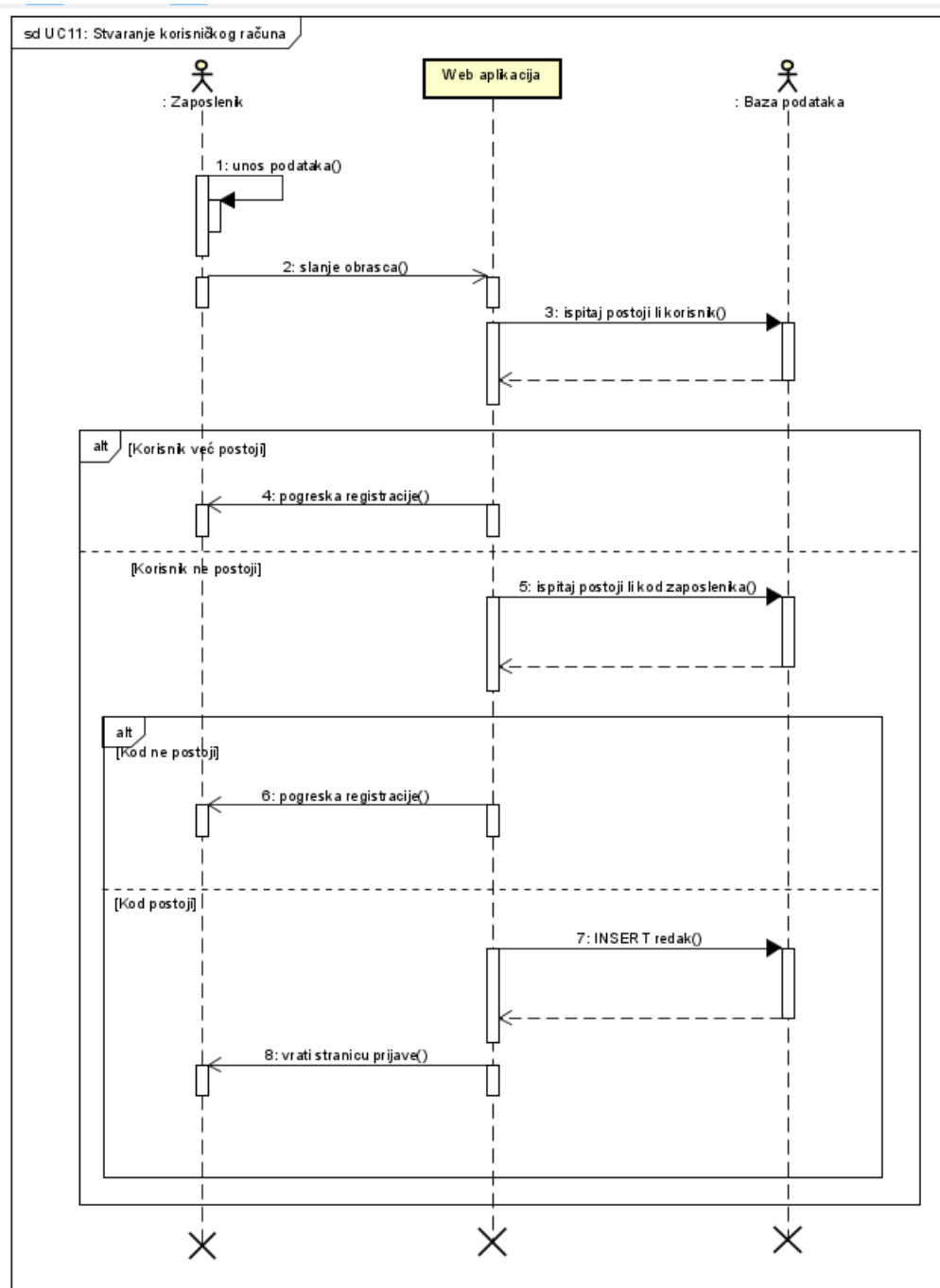
Slika 3.4: UC3 - Prilaganje dokumenta

Zaposlenik šalje upit poslužitelju za povijest skeniranih dokumenata. Poslužitelj upit prosljeđuje bazi podataka. Baza podataka iz tablice uzima zatražene dokumente te ih šalje poslužitelju koji ih proslijedi zaposleniku.

Slika 3.5: UC5 Pregled - povijesti skeniranih dokumenata

Zaposlenik unosi svoje podatke. Podaci se šalju poslužitelju koji pita bazu postoji li ovaj korisnik. Ako korisnik postoji, poslužitelj korisniku javlja da je registracija pogrešna, a ako korisnik ne postoji, web poslužitelj šalje upit bazi je li zaposlenik upisao dobar jedinstveni kod. Ukoliko je kod neispravan, poslužitelj korisniku javlja da je registracija pogrešna, a ako je kod ispravan podaci se zapisuju u bazu podataka te se korisnik prosljeđuje na stranicu za prijavu.

Slika 3.6: UC11 - Registracija računa

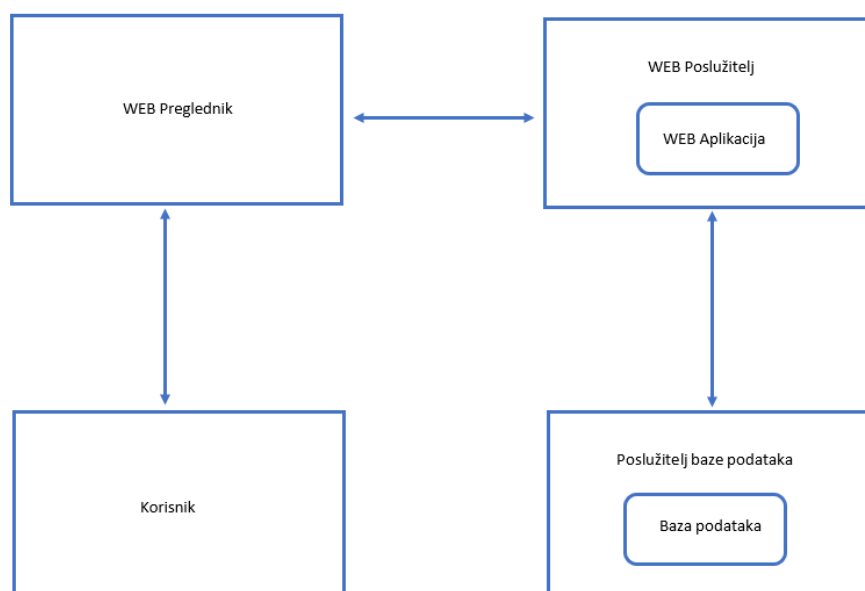
3.2 Ostali zahtjevi

- Sustav treba omogućiti rad više korisnika u isto vrijeme
- Korisničko sučelje za prijavu i registraciju moraju podržavati hrvatsku abecedu
- Pristup sustavu mora biti omogućen iz javne mreže pomoću HTTPS (heroku deployment)
- Ukoliko se korisnik krivo služi aplikacijom, aplikacija mora i dalje biti funkcionalna
- Pristup bazi podataka ne smije trajati dulje od 5 sekundi
- Sustav treba biti implementiran kao web aplikacija koristeći objektno-orijentirane jezike
- OCR treba biti funkcionalan

4. Arhitektura i dizajn sustava

Arhitektura se može podijeliti na tri podsustava:

- Web poslužitelj
- Web aplikacija
- Baza podataka

Slika 4.1: Arhitektura sustava

Web preglednik je program (Google Chrome) koji korisniku omogućuje pregled web-stranice, a ujedno je i prevoditelj. Dakle, stranica je pisana u kodu kojeg preglednik razumije te ga nakon toga interpretira kao nešto razumljivo korisniku.

Web poslužitelj ima zadaću omogućiti komunikaciju klijenta s aplikacijom. Komunikacija se odvija preko HTTP (engl. Hyper Text Transfer Protocol) protokola. Poslužitelj je onaj koji pokreće web aplikaciju te joj prosljeđuje zahtjeve.

Web aplikacija obrađuje zahtjeve koje korisnik pošalje te je u komunikaciji s bazom podataka s kojom preko poslužitelja vraća korisniku odgovor u obliku HTML dokumenta vidljivog web pregledniku.

Programski jezik korišten za izradu aplikacije je Java i Javascript. Za baze podataka korišten je pgAdmin. Aplikacija je puštena u pogon preko Heroku-a. Arhitektura sustava temeljit će se na MVC (Model-View-Controller) konceptu. MVC koncept smo koristili jer je podržan u JavaSpringBoot-u kojeg koristimo te je pogodan za moguće kohezije. MVC model odvaja korisničko sučelje od ostatka sustava.

- Model sadrži razrede čiji objekti se obrađuju
- Pogled sadrži razrede čiji objekti služe za prikaz podataka
- Nadglednik (Controller) sadrži razrede koji upravljaju i rukuju korisničkom interakcijom s pogledom i modelom

4.1 Baza podataka

U našoj web aplikaciji koristili smo relacijsku bazu podataka. Baza se sastoji od tablica koje imaju svoje atribute. Baza podataka je jako bitna da bi web aplikacija radila jer su na njoj pohranjeni svi podaci o zaposlenicima i svi skenirani dokumenti.

Entiteti baze podataka su sljedeći:

- Document
- Employee
- UserAccount
- Role

4.1.1 Opis tablica

Zaposlenik Ovaj entitet sadrži osnovne informacije o zaposleniku. Sadrži sljedeće atribute: genID, PID, Name, Surname, Residence, Salary i roleID. genID je alternativni ključ dok je PID primarni ključ. Entitet je povezan s entitetom **UserAccount** preko genID i **Role** preko roleID.

Employee		
genID	VARCHAR	kod koji zaposlenik dobije od direktora
PID	VARCHAR	OIB zaposlenika
Name	VARCHAR	Ime zaposlenika
Surname	VARCHAR	Prezime zaposlenika
Residence	VARCHAR	Mjesto stanovanja
Salary	INT	Plaća zaposlenika
roleID	INT	jedinstveni kod pozicije (uloge)

Role Ovaj entitet sadržava roleID te RoleName što su ujedno i atributi. Povezan je sa entitetom **Employee** preko roleID.

Role		
roleID	INT	jedinstveni kod uloge
RoleName	VARCHAR	ime uloge

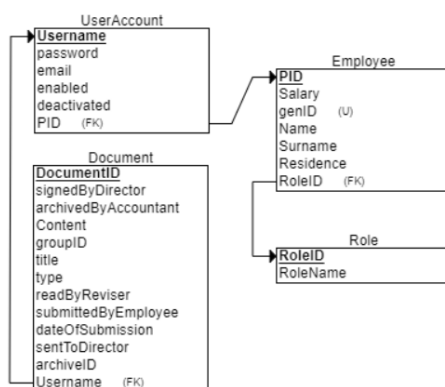
Document Ovaj entitet sadrži osnovne informacije o dokumentu. Sadrži sljedeće attribute: documentID, username, title, type, content, readbyreviser, archivedbyaccountant, signedbydirector, submittedbyemployee, dateofsubmission, senttodirector, archived. Entitet je povezan s entitetom **UserAccount** preko atributa Username.

Document		
documentID	INT	jedinstveni kod dokumenta
Archived	INT	je li dokument arhiviran
groupID	INT	šesteroznamenkasti brojevi
title	VARCHAR	naslov dokumenta
type	VARCHAR	tip dokumenta
content	VARCHAR	sadržaj dokumenta
readByRevise	BOOLEAN	je li revizor dobio dokument
archivedByAccountant	BOOLEAN	je li računovođa rhivirao dokukement
signedByDirector	BOOLEAN	je li direktor potpisao dokument
submittedByEmployee	BOOLEAN	je li zaposlenik skenirao i poslao dokument
sentToDirector	BOOLEAN	je li dokument poslan direktoru
dateOfSubmission	TIMESTAMP	datum skeniranja
Username	VARCHAR	korisničko ime osobe koja je skenirala dokument

UserAccount Ovaj entitet sadrži podatke o korisničkim računima. Sadrži sljedeće attribute: Username što je ujedno i primarni key, password, email, enabled, deactivated i genID što je strani ključ. Entitet je povezan s entitetom **Document** preko atributa Username i s entitetom **Employee** preko atributa genID.

UserAccount		
Username	VARCHAR	korisničko ime
password	VARCHAR	šifra
email	VARCHAR	mail adresa
enabled	BOOLEAN	jel li account u funkciji
deactivated	BOOLEAN	je li account deaktiviran
genID	VARCHAR	oib zaposlenika

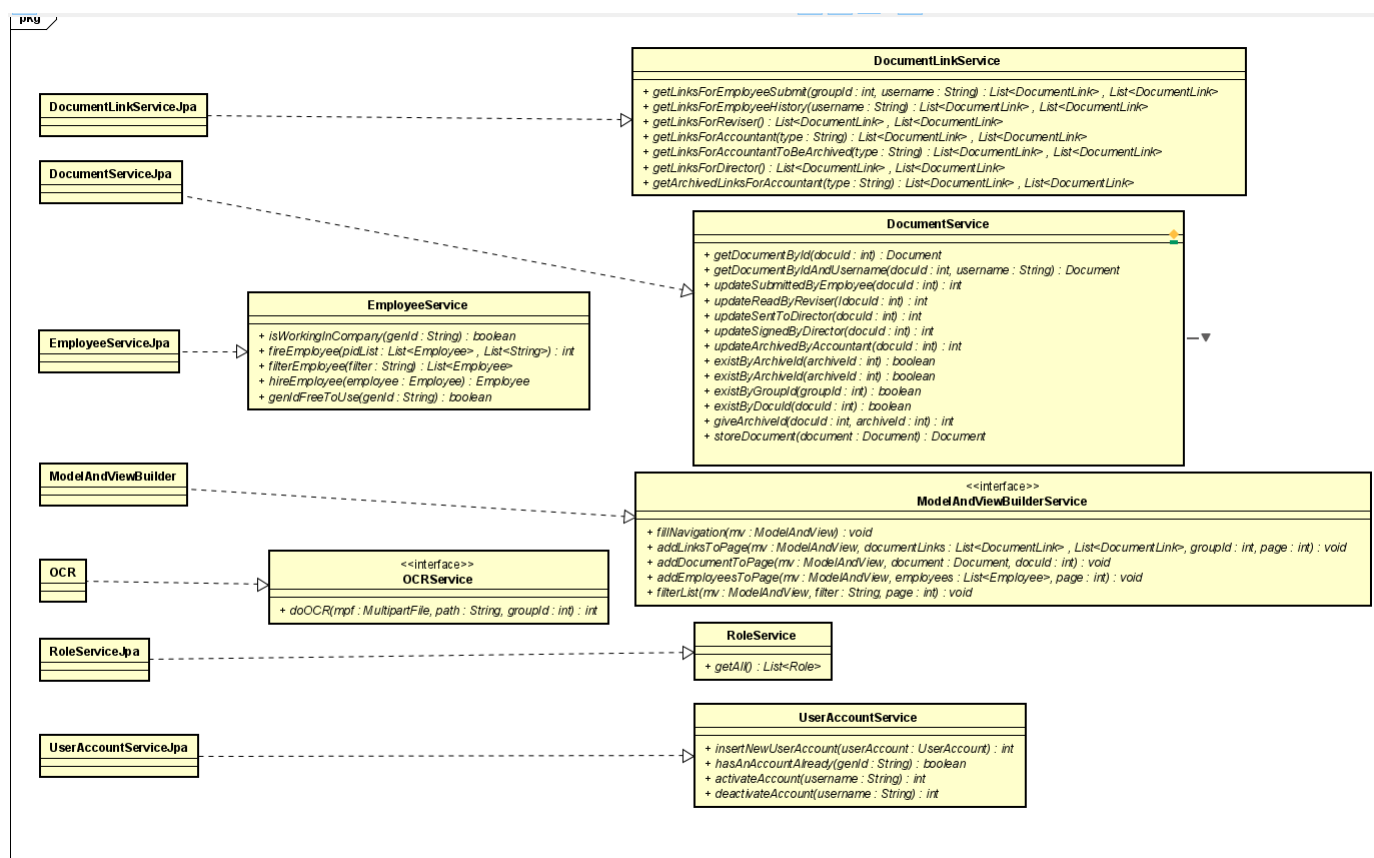
4.1.2 Dijagram baze podataka

Slika 4.2: Relacijski model baze podataka

Na sljedeće dvije slike prikazani su dijagrami razreda koji su prisutni u našoj aplikaciji. Slika 4.2 prikazuje dio s Controller dijelom MVC arhitekture dok slika 4.3 prikazuje sučelja i ostale klase koje su nam bile potrebne za implementaciju.

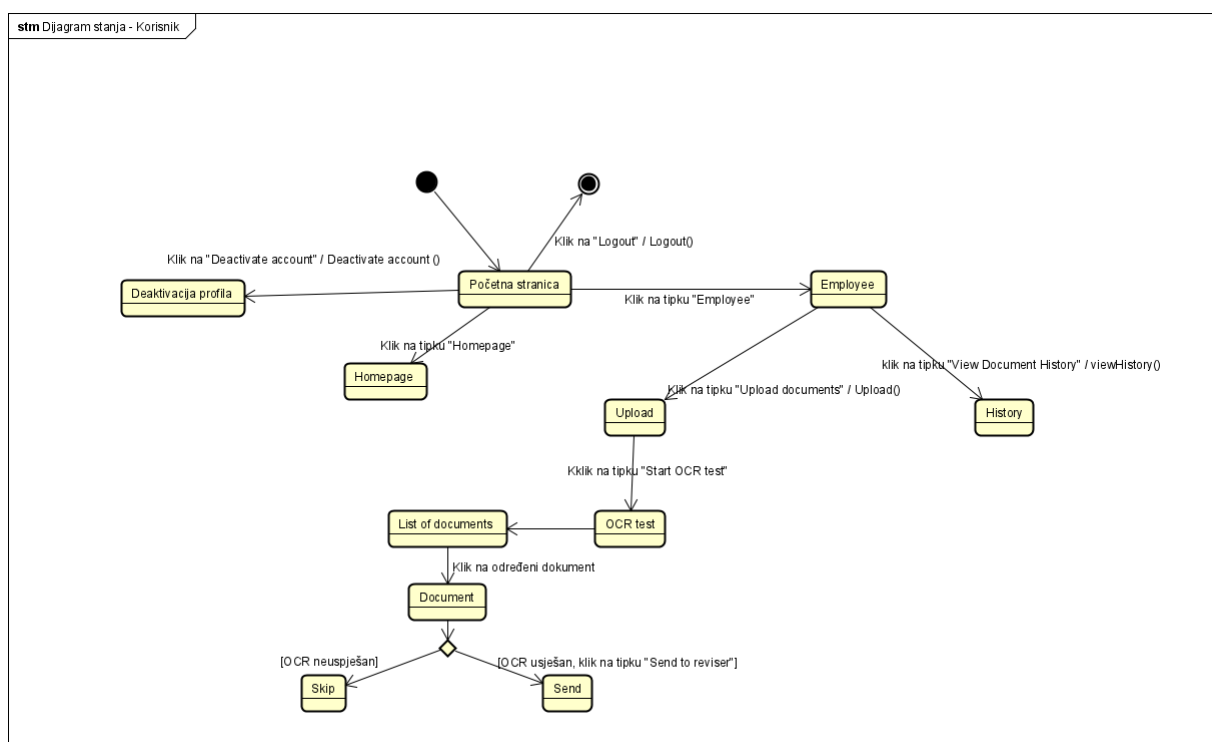
Slika 4.3: Dijagram razreda - Controller dio

Slika 4.4: Dijagram razreda

4.3 Dijagram stanja

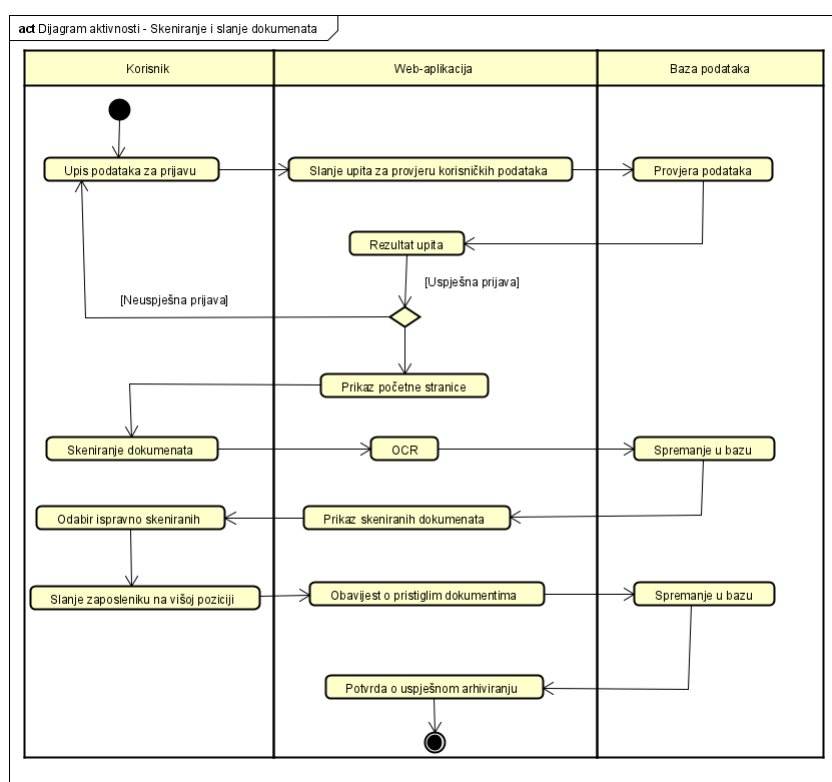
Dijagram stanja prikazuje prijelaze iz jednog stanja u drugo na temelju različitih događaja. U prvom planu je zaposlenik koji ima mogućnost odjaviti se sa profila, deaktivirati profil, vidjeti popis svih dokumenata koje je skenirao te upload dokumenata. Ukoliko uploada dokumente, mora ih skenirati pomoću OCR-a. Nakon toga dobiva listu skenova te gleda kako su skenovi ispali. Dokumenti kod kojih je OCR uspješno izveden šalju se revizoru na daljnju obradu, a ukoliko OCR nije uspješan dokument se ne šalje nego se preskoči.

Slika 4.5: Dijagram stanja

4.4 Dijagram aktivnosti

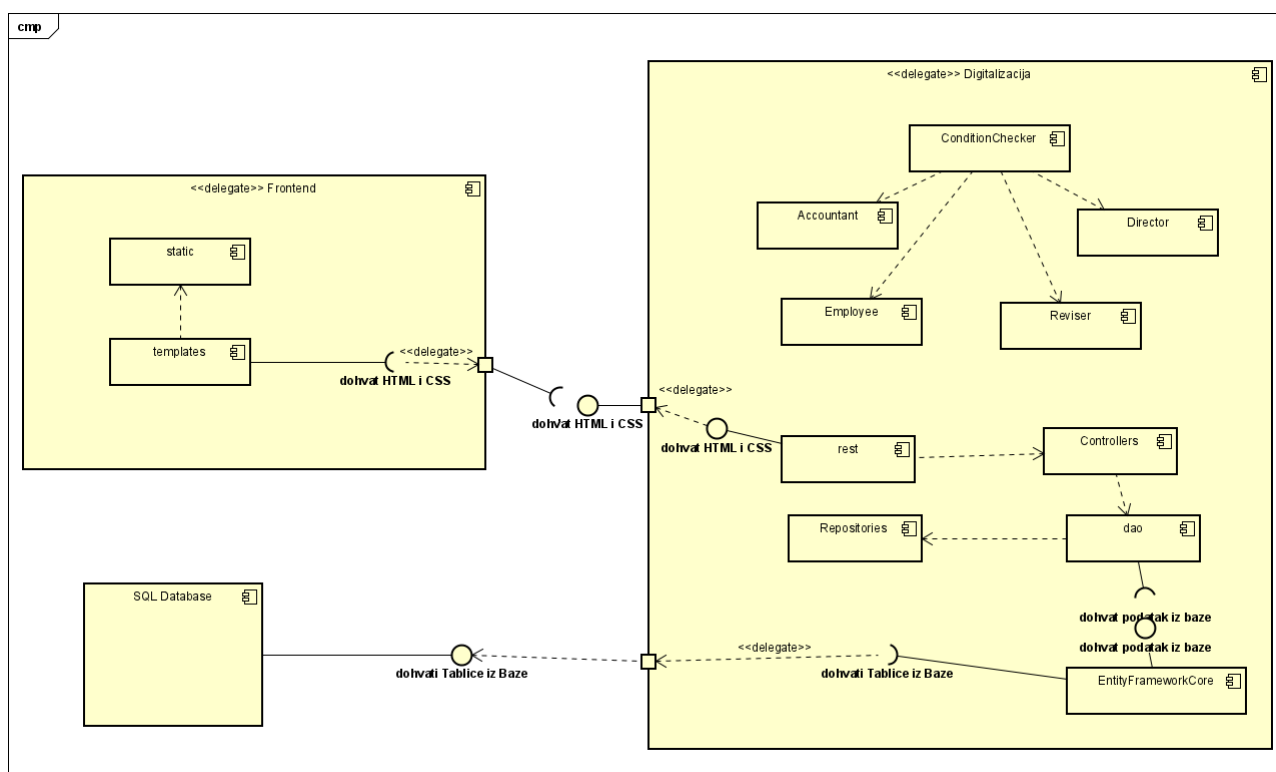
Dijagram aktivnosti odnosi se na korisnika, njegovo uploadanje dokumenata, skeniranje dokumenata i slanje dalje drugim zaposlenicima. Dakle, korisnik se prvo mora prijaviti u sustav. U bazi se provjeravaju podaci i ako je sve točno, prijava je uspješna. Ukoliko korisnik nije u bazi podataka, ima priliku opet se prijaviti. Nakon što se korisnik prijavio ima mogućnost da skenira dokument. Web aplikacija provede OCR, skenirani dokument se spremi u bazu podataka. Korisnik vidi kako izgledaju skenirani dokumenti te bira one koji su dobri. Ukoliko se radi o zaposleniku, on šalje skenirane dokumente revizoru. Revizor dokument prosljeđuje računovođi koji prosljeđuje direktoru na potpis. Korisnik ima obavijest kada mu netko pošalje dokument. Na kraju se dokument arhivira čime je proces završen.

Slika 4.6: Dijagram aktivnosti

4.5 Dijagram komponenti

Dijagram komponenti prikazuje organizaciju i međuovisnost komponenti te internu strukturu aplikacije. Frontend je pisan u HTML-u i CSS-u te je on povezan s aplikacijom. Baza podataka također komunicira sa aplikacijom te se iz nje uzimaju potrebni podaci pomoću SQL upita. ConditionChecker za svaku ulogu provjerava o kome se radi. Rest poslužuje aplikaciju te povezuje frontend s backendom. Uz to, komunicira s Controllers koji je dio MVC strukture. Potrebni podaci se šalju u bazu podataka, a za to je zaslužan "dao". Baza podataka se tako cijelo vrijeme ažurira prilikom ukoliko se nešto mijenja za vrijeme rada aplikacije.

Slika 4.7: Dijagram komponenti

5. Implementacija i korisničko sučelje

5.1 Korištene tehnologije i alati

Komunikacija u timu realizirana je korištenjem aplikacija Whatsapp¹ i Discord². Pri izradu raznih dijagrama kao što su dijagram razreda, dijagram komponenti, dijagram razmještaja, sekvenvijski dijagram itd. korišten je alat Astah-UML³. Za upravljanje izvornim kodom korišten je Git⁴, a udaljeni repozitorij projekta nalazi se na platformi GitLab⁵. Kao razvojno okruženje korišten je Visual Studio Code⁶ koji je napravio Microsoft. VSC se koristi pri izradi web-aplikacija, web-stranica, ali i mobilnih aplikacija. *Backend* naše web-aplikacije napisan je u programskom jeziku Java⁷ u Intellij⁸ razvojnom okruženju dok je *frontend* napisan u VSC-u pomoću HTML-a i CSS-a. Baza podataka nalazi se na PostgreSQL-u⁹, tj. korišten je pgAdmin¹⁰ koji je dio PostgreSQL-a. Za *deploy* aplikacije korišten je servis Heroku¹¹ koji podržava Javu kao programski jezik. Tesseract OCR¹² smo koristili kako bi implementirali OCR.

¹<https://www.whatsapp.com/>

²<https://discord.com/>

³<https://astah.net/products/astah-uml/>

⁴<https://git-scm.com/>

⁵<https://about.gitlab.com/>

⁶<https://code.visualstudio.com/>

⁷<https://www.java.com/en/>

⁸<https://www.jetbrains.com/idea/>

⁹<https://www.postgresql.org/>

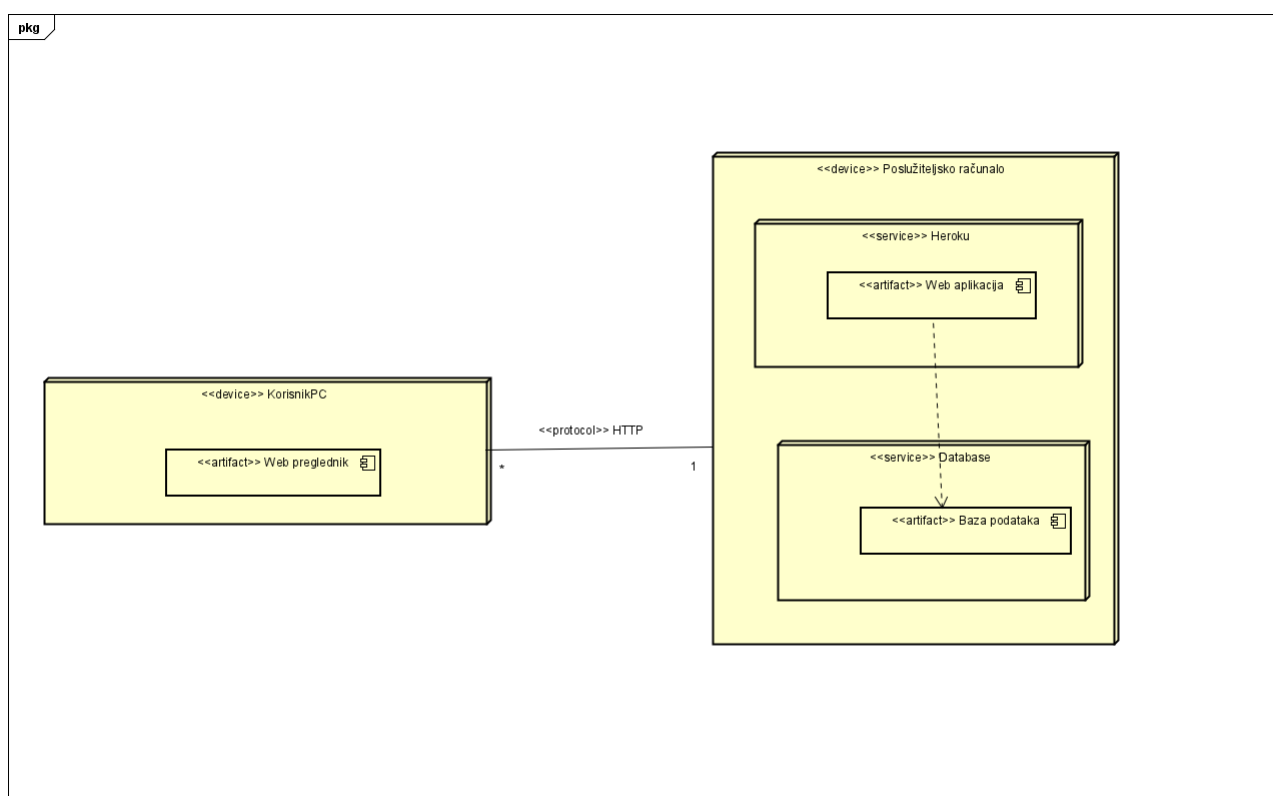
¹⁰<https://www.pgadmin.org/>

¹¹<https://www.heroku.com/>

¹²<https://github.com/tesseract-ocr/tesseract>

5.2 Dijagram razmještaja

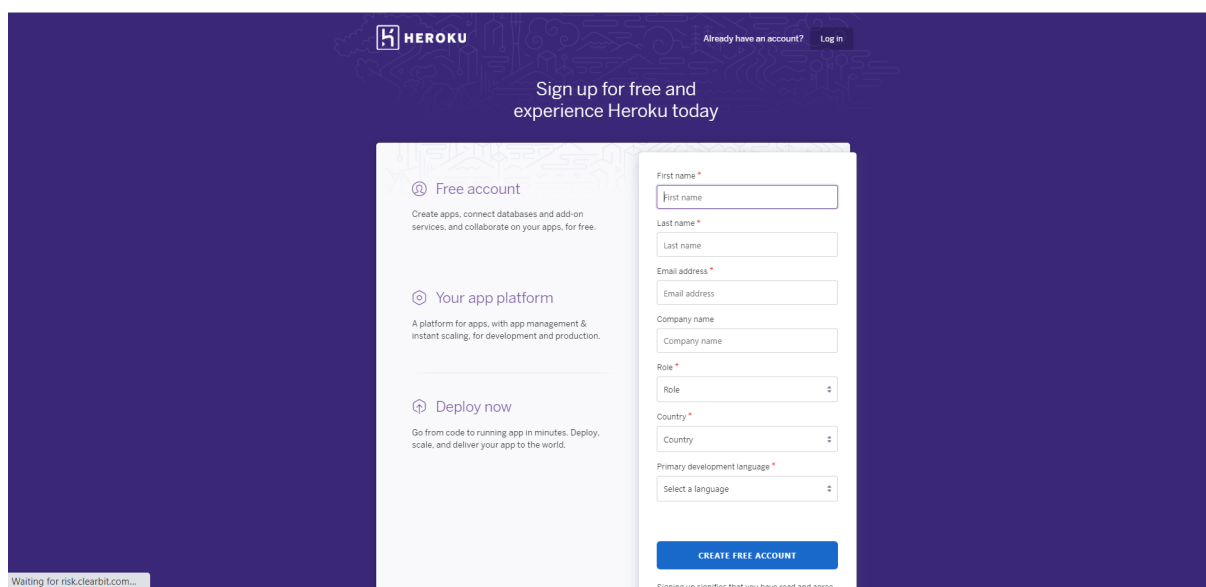
Dijagram razmještaja opisuje topologiju sklopovlja i programsku potporu koja se koristila u našoj aplikaciji. Postoji poslužiteljsko računalo na kojem se nalazi web poslužitelj i baza podataka koji su međusobno povezani. Korisnik sa HTTP protokolom preko svojeg računala sa nekim web preglednikom pristupa aplikaciji.

Slika 5.1: Dijagram razmještaja

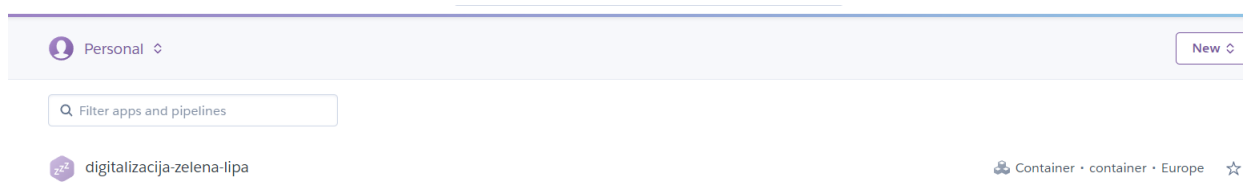
5.3 Upute za puštanje u pogon

Kada je gotov izvorni kod, može se prijeći na puštanje aplikacije u pogon. Aplikaciju smo pustili u pogon preko besplatne platforme za implementaciju aplikacije **Heroku**. Prvo je potrebno napraviti korisnički račun na web stranici : <https://www.heroku.com/>.

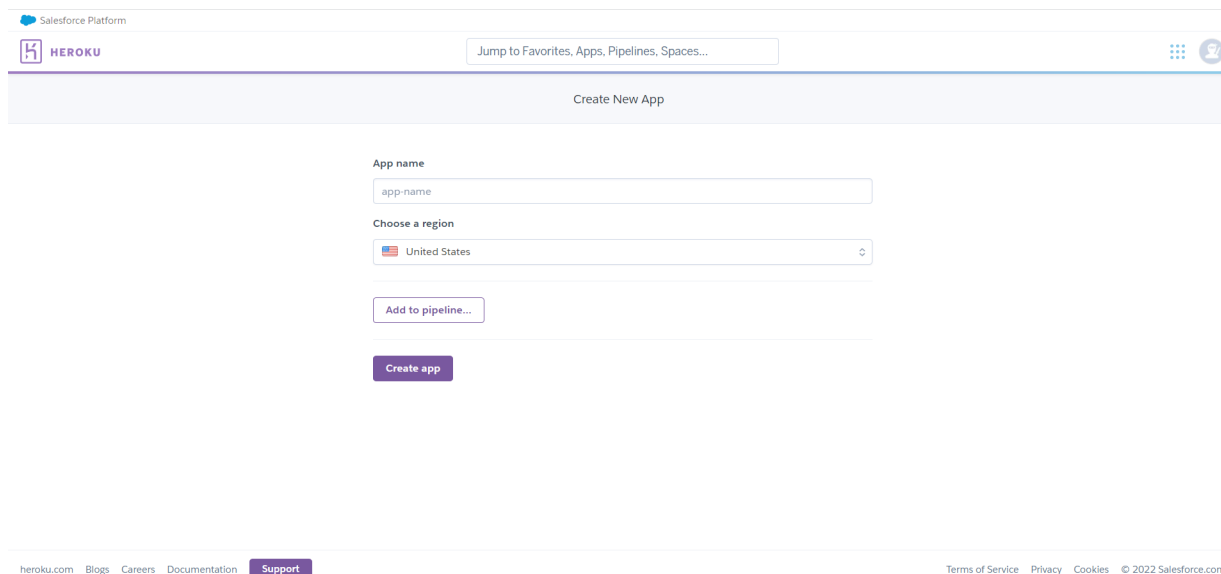
Slika 5.2: Sign up in Heroku

Nakon uspješnog kreiranja računa ulazi se u svoj račun, klikom odaberemo u gornjem desnom kutu tipku "New" iz koje će nam se ponuditi u izborniku "New app" i "New pipeline", mi odabiremo "New app".

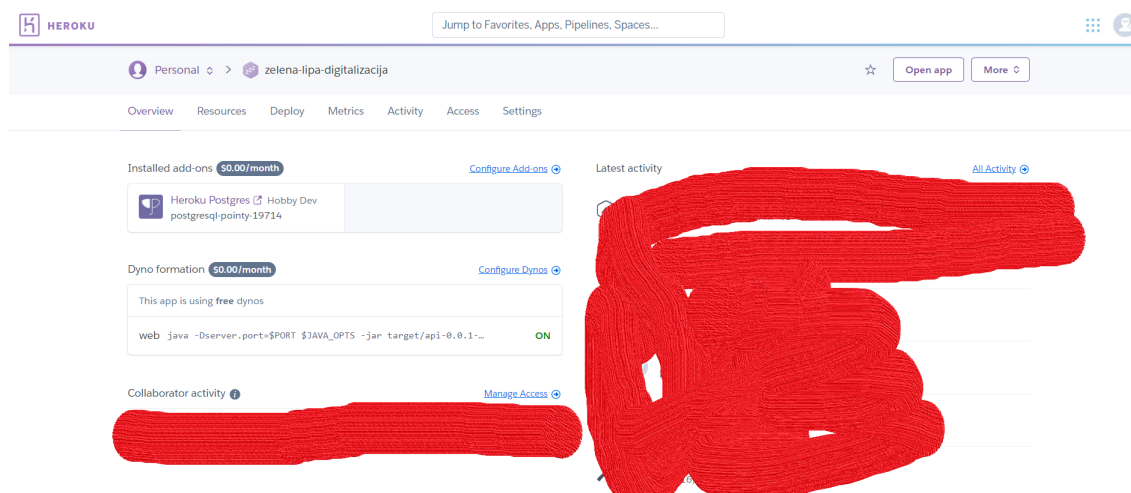
Slika 5.3: Početna stranica/ Odabir aplikacije

Nakon toga se na novom prozoru upisuje ime aplikacije i odabire se regija (preporučujemo Europa.)

Slika 5.4: Opis aplikacije

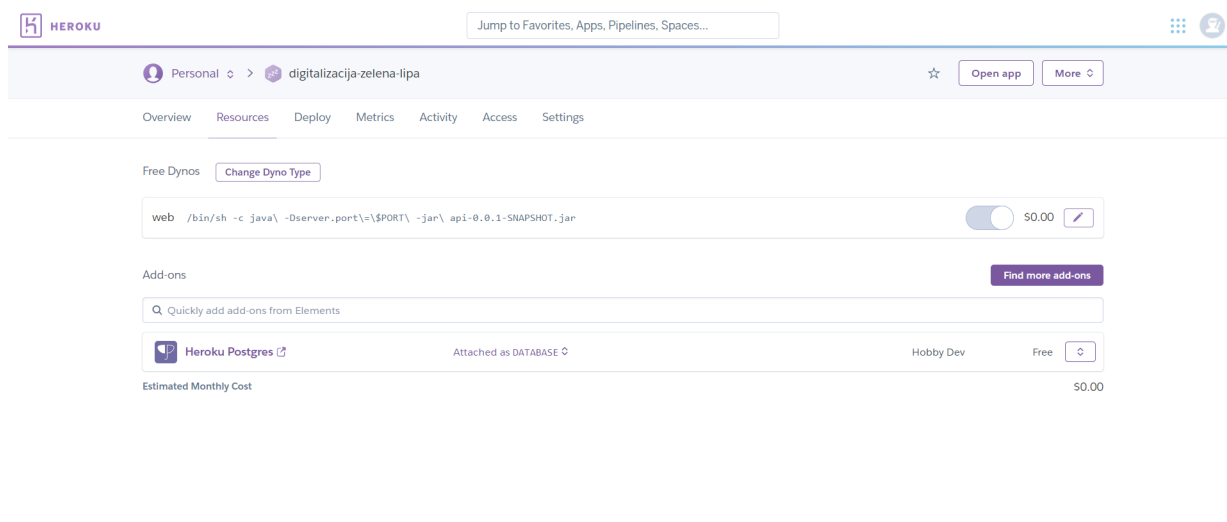
Nakon upisivanja potrebnih informacija, dolazi se na početni prozor.

Slika 5.5: Overview.

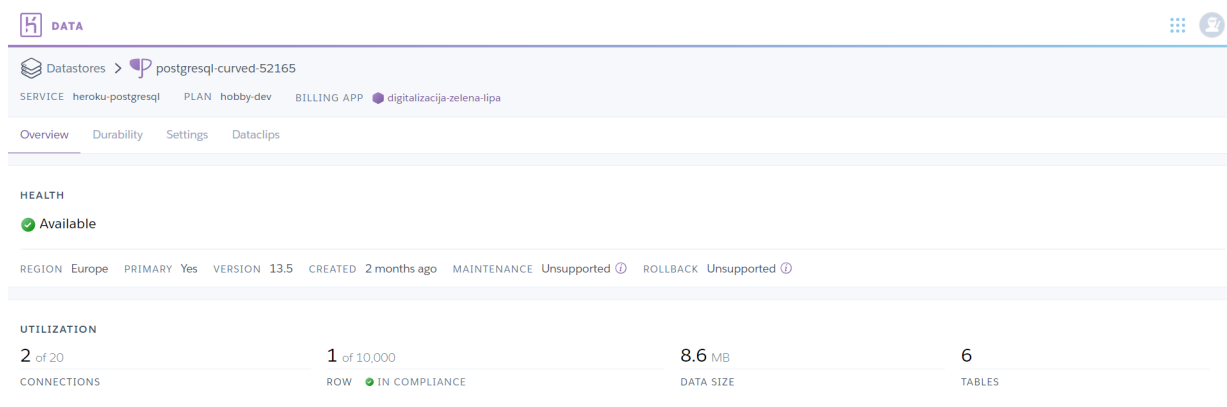
Ovdje se pruža puno mogućnosti, a trenutno ćemo se fokusirati na Add-ons i dodat ćemo novi (besplatni) add-on Heroku Postgre. Sada imamo bazu podataka za našu aplikaciju.

Sljedeće, na izborniku odabiremo Resources te pristupamo pojednostima naše baze podataka klikom na Heroku Postgres.

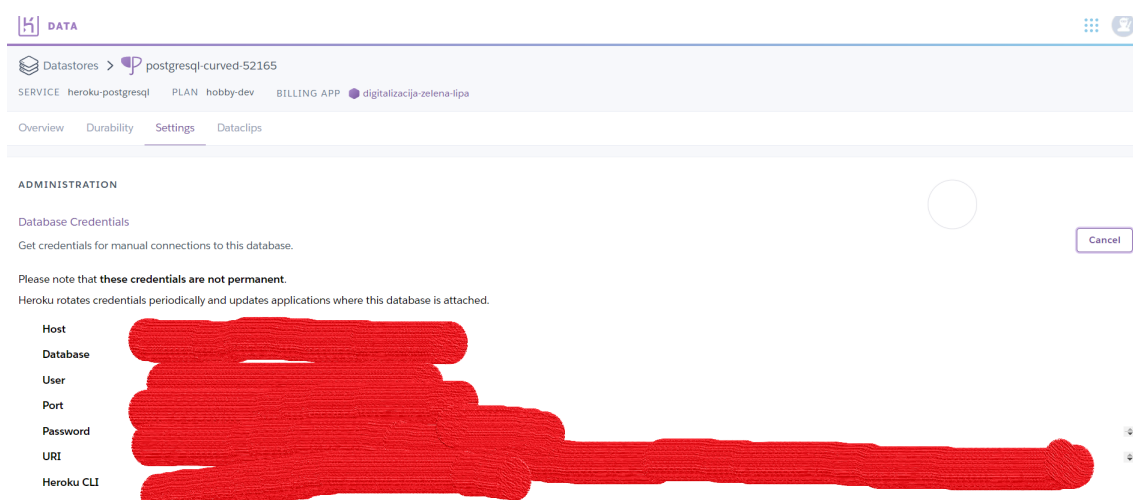
Slika 5.6: Resources.

Zatim dolazimo do sljedećeg prozora:

Slika 5.7: Database overview.

Odavde idemo na Settings.

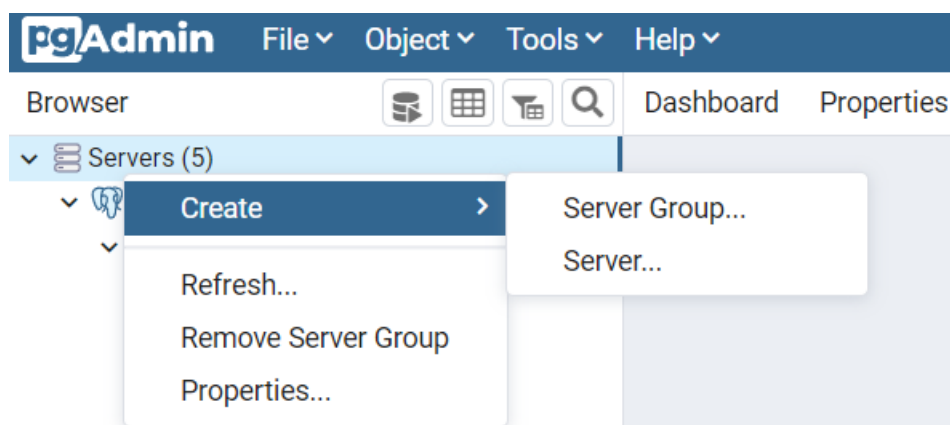

Slika 5.8: Database credentials.

U Database Credentials nam je prikazan user, pass, port, itd. Sve to će nam biti potrebno da bismo tu bazu mogli urediti i pripremiti za našu aplikaciju.

Sada nam je potreban **PGAdmin**, koji ćemo koristiti za pristupanje bazi podataka te unosenje. Instalacijski program se može preuzeti na ovom linku: <https://www.postgresql.org/download/> Potrebno je odabrati odgovarajuću verziju za OS vlastitog računala. Nakon što se preuzme instalacijski program, potrebno ga je pokrenuti. Sada treba slijediti korake instalacije, odabir instalacijskog direktorija, odabrati komponente (preporučujemo da se označe sve 4), direktorij za podatke, lozinku (po želji), port (ostavite predložena 5432) i jezik. Možete pokrenuti instalaciju. Pri prvom pokretanju će se tražiti lozinka, koju je korisnik upisao pri instalaciji. Nakon verifikacije i ulaska u aplikaciju se već nalazi jedan napravljen server koji je lokalna te korisnik može graditi svoje baze podataka na njemu. Sada ćemo pažnju posvetiti tome kako se pristupa serveru koji drži našu bazu podataka za aplikaciju.

Desnim klikom na padajući izbornik "Servers" se prikaže:

Slika 5.9: Kreiranje novog servera.

Odabiremo Server i prelazimo na sljedeći prozor.

Dolazimo do novog prozora "General" u kojem je potrebno proizvoljno nazvati server (u našem primjeru Server-alfa)

Create - Server [X]

General | Connection | SSL | SSH Tunnel | Advanced

Name [Warning Icon]

Server group:

Background: ☐

Foreground: ☐

Connect now?: ☒

Comments:

Name must be specified. [X]

[i] [?] [X] Cancel [Reset] [Save]

Slika 5.10: Server-General.

Nakon toga prelazimo na "Connection".

Create - Server [X]

General **Connection** SSL SSH Tunnel Advanced

Host name/address [Red warning icon] [Empty field]

Port [5432]

Maintenance database [postgres]

Username [postgres]

Password [Empty field]

Save password? ☐

Role [Empty field]

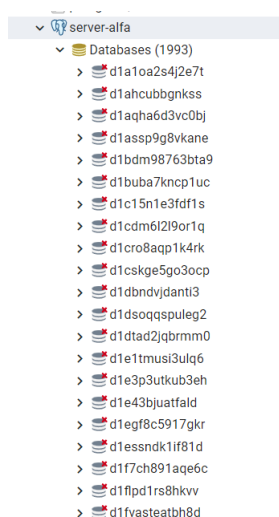
Service [Empty field]

[Red warning icon] Name must be specified. [X]

[i] [?] [X Cancel] [Reset] [Save]

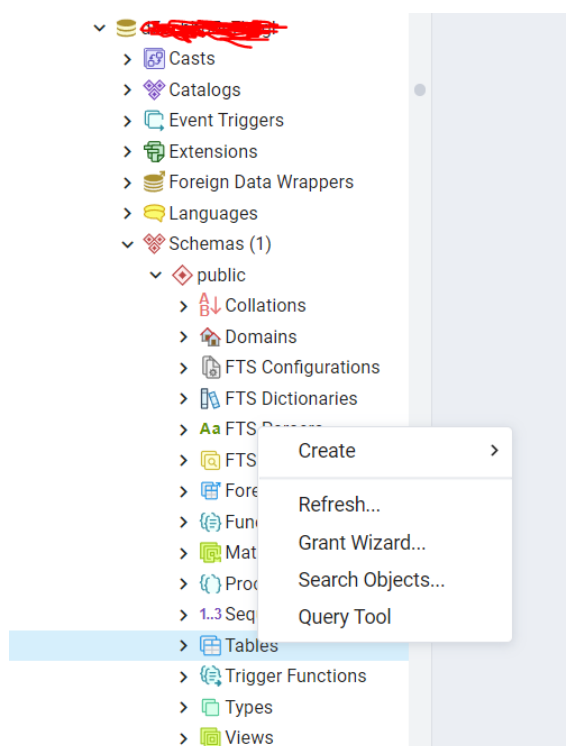
Slika 5.11: Server-Connection.

U novom prozoru je potrebno upisati sve što nam je ponuđeno na slici "Database credentials". Pritiskom na gumb "Save" stvorili smo server na našem PGAdminu te sada imamo pristup bazi podataka za našu heroku aplikaciju.

Slika 5.12: Izbornik bazi podataka.

Ponudeno je puno bazi podataka, ali pristup je dozvoljen samo bazi za našu aplikaciju.

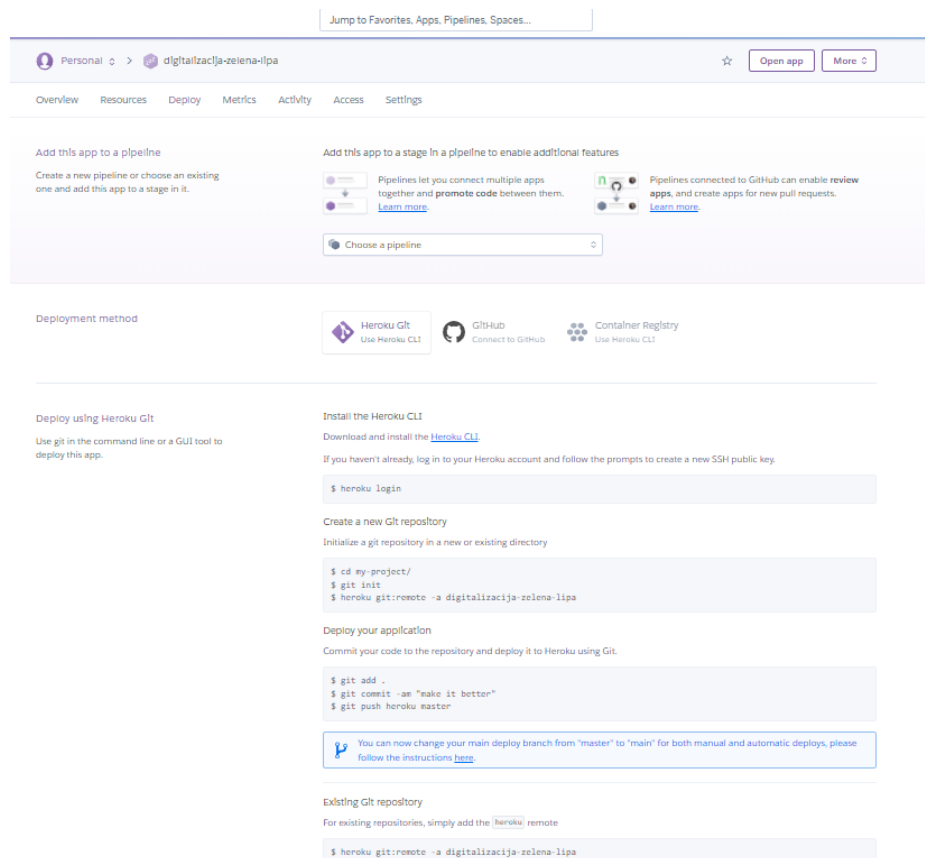
Slika 5.13: Izbornik naše baze podataka.

Odaberemo sad Query tool kao što je prikazano na Slici. Otvorit će se prostor za uređivanje teksta u kojem se upisuje kod za stvaranje tablica, umetanje podataka u te tablice i sve drugo što je potrebno za uređivanje baze. Pokretanjem koda se

gradi baza i spremna je za korištenje.

Sada kada smo pripremili bazu potrebno je završni kod staviti na git od naše heroku aplikacije, vraćamo se ponovno na naš račun.

Odabiremo Deploy.

Slika 5.14: Deploy.

Ovdje se nalazi uputa od preuzimanju Heroku CLI i opis kako klonirati git repozitorij te kako staviti završni kod na repozitorij. Naredbom git push heroku master vaš kod se stavlja na repozitorij i automatski pokreće te će vam u terminalu pisati link na kojem je vaša web aplikacija, kojoj možete pristupiti sa svog browsera i početi koristiti.

Dodatak:

U našoj aplikaciji, heroku nije mogao podržati funkcionalnost OCR (Tesseract) dokumenata. Pokušali smo s build-packageom za Tesseract koji je ponuđen u Heroku, što nije pomoglo. Iako bi sve funkcioniralo lokalno, nikako nismo mogli namjestiti da heroku pronađe knjižnice (engl. library) za Tesseract OCR. Da bi ipak omogućili našoj aplikaciji da izvodi OCR morali smo dodati docker container (<https://devcenter.heroku.com/articles/build-docker-images-heroku-yml>) koji je osigurao da su potrebne knjižnice za OCR instalirane te da im naša aplikacija može pristupiti.

6. Zaključak i budući rad

Zadatak naše grupe bio je napraviti web aplikaciju čija je svrha ubrzati digitalizaciju računovodstvenim tvrtkama. Jedna od glavnih funkcionalnosti aplikacije je detekcija dokumenta na slici te izrada OCR-a detektiranog teksta. Kroz 15 tjedana koliko je trajao rad na projektu, aplikacija je u pogonu, a sama provedba projekta imala je dvije faze - fazu u prvom ciklusu predavanja i fazu u drugom ciklusu predavanja.

Prva faza počela je tako da smo se okupili u timu te nam je asistent detaljno objasnio zadatak i dao upute kako će cijeli ovaj projekt funkcionirati. Mi smo u timu odlučili da ćemo koristiti Javu kao programski jezik i MyPostgreSQL, tj. pgAdmin za bazu podataka. Nakon toga, krenulo je pisanje dokumentacije, smišljanje funkcionalnosti, osmišljavanje strukture baze podataka te crtanje raznih dijagrama. Krajnji cilj aplikacije u prvoj fazi bio je napraviti samo stranicu za prijavu i registraciju što smo uspješno napravili u zadanom roku.

Druga faza bila je vremenski kraća od prve, ali u njoj je bilo puno više posla. Sada nam je cilj bio implementirati sve funkcionalnosti koje smo smislili u prvoj fazi. Članovi tima nisu imali previše iskustva u radu aplikacije, posebno s backend dijelom. Frontend dio smo pisali u HTML-u i CSS-u s kojima smo se susreli prošle godine na predmetu Razvoj programske potpore za web tako da nam je veći problem radio backend dio. Isto tako, uz samu implementaciju trebalo je popraviti i dokumentaciju te ju prilagoditi našoj aplikaciji. Naime, dio dokumentacije iz prve faze je više bilo nagađanje što želimo imati tako da je dokumentacija trebala biti uređena. Uz uređivanje i prilagodbu, morali smo nacrtati preostale dijagrame - dijagram komponenti, dijagram razmještaja, dijagram stanja, dijagram aktivnosti te konačan dijagram razreda što smo uspješno i napravili.

Što se tiče same aplikacije, zadovoljni smo napravljenim, ali isto tako znamo da je to sve moglo biti sve skupa bolje. Nismo uspjeli implementirati notifikacije među zaposlenicima prilikom slanja dokumenata nego se stranica mora osvježiti kako bi se vidjela poruka. Dakle, ukoliko netko dobije poruku, neće vidjeti da ju je dobio dok ne osvježi stranicu. Cilj je bio napraviti da se odmah dobije obavijest, ali nismo imali dovoljno znanja da to napravimo. Uz to, nezadovoljni smo sa svojim

OCR-om koji smo skinuli s interneta i nismo ga znali poboljšati.

Kroz ovaj projekt dobili smo iskustvo i upoznali smo se s radom u grupi s više članova. Svatko je ovisio o svakome, nije nitko bio sam za sebe što je velika novost u odnosu na sve što smo radili prije na fakultetu. Kako nismo imali znanja o tome kako se radi aplikacija i kako sve to funkcionira, dosta smo se mučili s implementacijom i zato je rad na projektu trajao jako dugo. Mislim da bi nam jako pomoglo da smo se prije susreli s radom na aplikaciji ili općenito s bilo kakim projektom te da bi u tom slučaju sve teklo brže i bolje.

Aplikacija se, naravno, može puno poboljšati, ali s obzirom na to da smo imali manjak znanja i da nam je ovo bio prvi rad na aplikaciji, zadovoljni smo postignutim rezultatima te se nadamo da ćemo u nekim budućim projektima biti uspješniji..

Popis literature

Kontinuirano osvježavanje

Popisati sve reference i literaturu koja je pomogla pri ostvarivanju projekta.

1. Programsko inženjerstvo, FER ZEMRIS, <http://www.fer.hr/predmet/proinz>
2. The Unified Modeling Language, <https://www.uml-diagrams.org/>
3. Astah Community, <http://astah.net/editions/uml-new>
4. ERDPlus, <https://erdplus.com/>
5. Heroku, <https://www.heroku.com/>

Indeks slika i dijagrama

3.1	Dijagram obrasca uporabe, funkcionalnost direktora i računovođe .	16
3.2	Dijagram obrasca uporabe, funkcionalnost registriranih korisnika . .	17
3.3	UC1 - Prijava korisnika	18
3.4	UC3 - Prilaganje dokumenta	19
3.5	UC5 Pregled - povijesti skeniranih dokumenata	20
3.6	UC11 - Registracija računa	21
4.1	Arhitektura sustava	23
4.2	Relacijski model baze podataka	28
4.3	Dijagram razreda - Controller dio	29
4.4	Dijagram razreda	30
4.5	Dijagram stanja	31
4.6	Dijagram aktivnosti	32
4.7	Dijagram komponenti	33
5.1	Dijagram razmještaja	35
5.2	Sign up in Heroku	36
5.3	Početna stranica/ Odabir aplikacije	36
5.4	Opis aplikacije	37
5.5	Overview.	37
5.6	Resources.	38
5.7	Database overview.	38
5.8	Database credentials.	39
5.9	Kreiranje novog servera.	40
5.10	Server-General.	41
5.11	Server-Connection.	42
5.12	Izbornik bazi podataka.	43
5.13	Izbornik naše baze podataka.	43
5.14	Deploy.	44
6.1	Backend commits	53

6.2	Frontend commits	54
6.3	Dokumentacija commitovi	54

Dodatak: Prikaz aktivnosti grupe

Tablica aktivnosti

Kontinuirano osvježavanje

Napomena: Doprinosi u aktivnostima treba navesti u satima po članovima grupe po aktivnosti.

	Matej Lopotar	Antonio Babić	Ivan Čulumović	Josip Hanak	Antonio Kuran	Ana Marija Pavičić	Andrej Pogačić
Upravljanje projektom							
Opis projektnog zadatka	3	2					
Funkcionalni zahtjevi	5	5	2	2	2	2	2
Opis pojedinih obrazaca	2						
Dijagram obrazaca	2			1			1
Sekvencijski dijagrami	2						
Opis ostalih zahtjeva	2						
Arhitektura i dizajn sustava	2	2					
Baza podataka	3	3	3				
Dijagram razreda	5	5		2			
Dijagram stanja	3						
Dijagram aktivnosti	3.5						

Nastavljeno na idućoj stranici

Nastavljeno od prethodne stranice

	Matej Lopotar	Antonio Babić	Iwan Čulumović	Josip Hanak	Antonio Kuran	Ana Marija Pavičić	Andrej Pogačić
Dijagram komponenti	5						
Korištene tehnologije i alati	2						
Ispitivanje programskog rješenja							
Dijagram razmještaja	3						
Upute za puštanje u pogon		3					
Zaključak i budući rad	1.5						
Popis literature	0.5						
deploy		10					
frontend	18			12	25	3	30
izrada baze podataka	2	2	2	2	2	2	2
spajanje s bazom podataka		10	5				
backend		20	80			15	

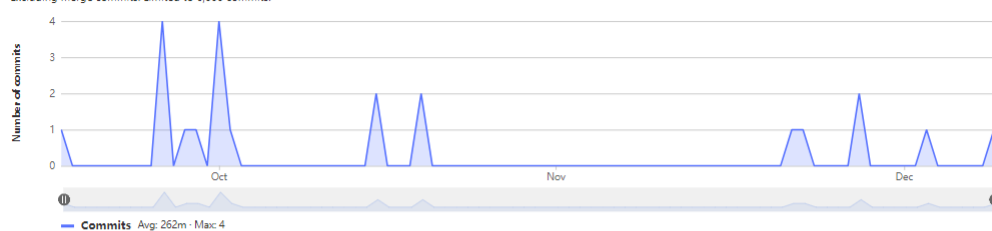
Dijagrami pregleda promjena

Slika 6.1: Backend commits

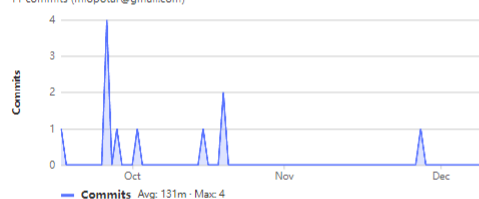
Commits to frontend

Excluding merge commits. Limited to 6,000 commits.

Lopi8

11 commits (mlopotar@gmail.com)

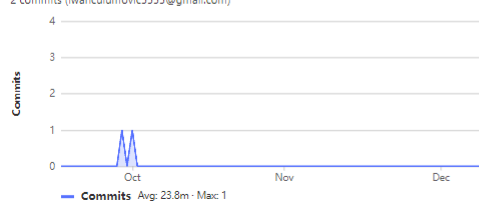
Andrej00x

8 commits (andrej.pogacic3@hotmail.com)

Iwan Ćulumović

2 commits (iwanculumovic5555@gmail.com)

saenchai

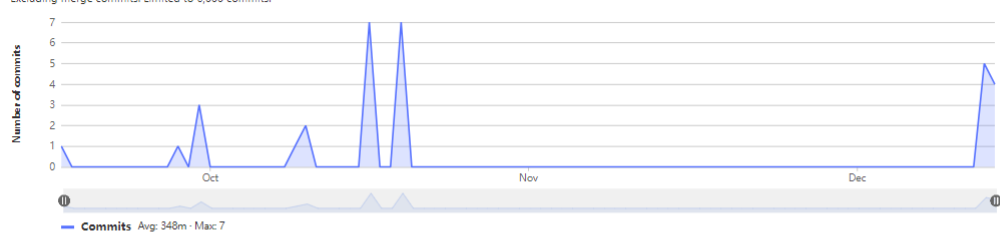
1 commit (josp.hanak@fer.hr)

Slika 6.2: Frontend commits

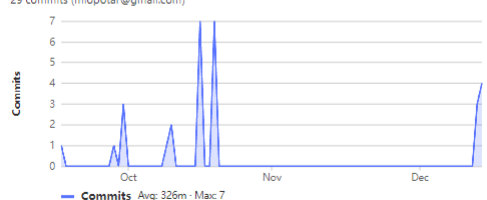
Commits to devdoc

Excluding merge commits. Limited to 6,000 commits.

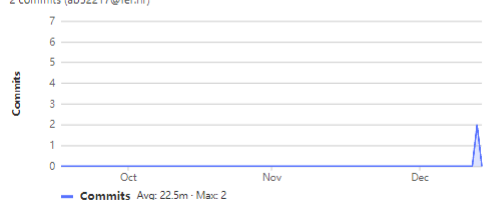
Lopi8

29 commits (mlopotar@gmail.com)

ababic7034

2 commits (ab52217@fer.hr)

Slika 6.3: Dokumentacija commitovi